

CONTACTPERSOON: Mieke De Roo – mieke.deroo@ocmw.gent

DOELSTELLING MODULE:

Met deze module wil het OCMW van Gent de zelfredzaamheid verhogen van nieuwkomers uit derde landen. Dankzij oefenkansen Nederlands en zeer praktische interactieve oefeningen leren deze mensen op taalvlak hun plan trekken binnen verschillende levensdomeinen. De module houdt rekening met het leertempo van elke deelnemer en de groepsbegeleiders besteden veel tijd en aandacht aan het leerproces van elke deelnemer.

Uiteindelijk is het de bedoeling dat de deelnemers het woord durven te nemen en voor zichzelf kunnen spreken en opkomen wanneer nodig (bv. aan het loket). Op die manier worden ze minder afhankelijk van hun maatschappelijk assistent. Ze leren vooral dat als er iets niet loopt zoals het hoort, ze dit zelf kunnen signaleren dankzij de woordenschat die ze aangereikt krijgen in de module Maatschappelijke Integratie.

DOELGROEP:

- ★ Leeftijdscategorie: ***volwassenen*** – jongeren – ouderen
- ★ Opleidingsniveau: ***laaggeschoold – middengeschoold (mensen waarvan hun schooldiploma niet erkend is)*** - hooggeschoold
- ★ Taalniveau: ***analfabeet – beginner*** – gevorderd
- ★ Nationaliteit: EU – ***niet-EU*** - andere
- ★ Gender: *vrouw* – man – ***mix***
- ★ Lichamelijke conditie: *beperkt* – ***normaal*** – sterk

De deelnemers worden doorverwezen vanuit de groepsbegeleiding VIA (Voortraject Integratie Anderstaligen) van het OCMW Gent. Zie beschrijving van de [module VIA](#) voor meer informatie.

De deelnemers hebben een laag taalniveau en zij moeten bovenop hun Nederlands ook nog aan andere attitudes werken (bv. op tijd komen, motivatie vinden, leren afbellen, verwittigen dat je later komt) en aan hun zelfredzaamheid. Sommigen onder hen zijn net een artikel 60 gestart en volgen de module Maatschappelijke Integratie om in een veilige omgeving Nederlands te oefenen en hun werkattitudes te verfijnen.

Het OCMW Gent heeft ook een andere dienst voor nieuwkomers die op taalvlak al meer vooruitgang hebben geboekt. Zij zijn taalvaardiger en hebben al meer werkervaring. In deze werking staat de zoektocht naar werk centraal en minder het werken rond attitudes en gedrag.

SOORT MODULE: *individueel* – ***groep***

Naar een geïntegreerd migratiebeleid,
dankzij het AMIF
Vers une politique de migration plus intégrée,
grâce au FAMI

COMPETENTIES: *Welke competenties van de deelnemers worden versterkt?*

- ★ Basiscompetenties VIA versterken (zie beschrijving [module VIA](#))
- ★ Basisattitudes die overdraagbaar zijn op de werkvloer onder de knie hebben (op tijd komen, afbellen etc.)
- ★ Meepraten - durven spreken – met een duidelijke uitspraak - weten dat ik het zelf kan, dat ik het woord kan voeren
- ★ Opbouwen van een aantal sociale vaardigheden: assertiviteit, contactvaardigheid, luistervaardigheid en samenwerken
- ★ Zelfvertrouwen groeit – geloven in zichzelf door dingen zelf te doen en uit te proberen
- ★ Geen tolken meer gebruiken

INHOUD MODULE:

De module Maatschappelijke Integratie bevat geen vooropgestelde specifieke onderdelen en verloopt dus niet volgens een leerplan met eindtermen. De groepsbegeleiders gaan aan de slag met wat er in de groep leeft en wat de deelnemers hen aanreiken. Daarnaast wordt het programma uitgewerkt aan de hand van de behoeften op dat moment. Er is veel ruimte voor informele gesprekken in groep, subgroepen of duo's. Deze werkwijze heet **ervaringsgericht en contextueel leren**.

Een voorbeeld van ervaringsgericht en contextueel leren is de [activiteit “De brief van de week”](#). Elke deelnemer kan elke week een brief meenemen die hij/zij thuis heeft ontvangen en waar hij/zij vragen rond heeft. De brief gaat rond in de groep en deelnemers bespreken samen wat er in de brief staat. Via deze interactieve werkwijze oefenen de deelnemers hun taal en bespreken zij een situatie die ieder van hen zelf zou kunnen meemaken. De groepsbegeleiders vermijden dankzij deze oefening dat deelnemers brieven die zij niet begrijpen laten liggen of wegslijten. Als de brieven zelf niet helder zijn geschreven, kan het OCMW contact opnemen met de opsteller (organisatie of bedrijf) van de brief en vragen om de brief in eenvoudig Nederlands op te stellen. Voor meer informatie, zie de fiche met een beschrijving van [“De brief van de week” en andere activiteiten](#).

Andere voorbeelden van oefeningen volgens het ervaringsgericht en contextueel leren:

- ★ Digitale vaardigheden versterken door het gebruik van NEDBox, Wablieft online, de Babelbox en daarna vragen stellen via Quizlet en Kahoot (ook andere websites opzoeken en gebruiken).
- ★ Bij uitstappen gebruik maken van Google Maps. Een kaart gebruiken is niet evident voor deze doelgroep. Door deze oefening leren ze hun eigen gsm te gebruiken.
- ★ Samen eens online bankieren
- ★ Rollenspel om te solliciteren in combinatie met werkbezoek aan de VDAB
- ★ Telefoonoefeningen: via een rollenspel leren bellen naar de telefoonlijn GentInfo en daarna ook écht eens bellen naar de telefoonlijn
- ★ Culturaanbod van stad Gent leren kennen via de Uitpas – in groep op stap gaan
- ★ Fietsles krijgen van de [Fietsambassade Gent](#) en daarrond de woordenschat ontwikkelen

In de module wordt er ook veel samengewerkt met andere organisaties. Zo gaan de groepsbegeleiders met de deelnemers ook verschillende **werkplaatsen bezoeken**. Dit zijn werkplaatsen waar de deelnemers hoogstwaarschijnlijk een eerste (al dan niet vrijwillige)

werkervaring zullen opdoen. De deelnemers moeten zelf uitleggen wat er op de werkplaats gebeurt en wat hun taken zullen zijn.

De groep bezoekt soms ook het wijkgezondheidscentrum en het ziekenhuis. Partnerorganisaties komen ook geregeld workshops geven rond bv. het begrijpen van misleidende reclame boodschappen of het sorteren van papieren. Tot slot komt er ook een vrijwilliger langs die samen met de deelnemers individueel oefeningen rond uitspraak en articulatie doorneemt. Hij geeft hen kleine tips mee om zich verstaanbaarder te maken.

WERKWIJZE :

- 1) Voor de inhoud van de activiteiten vertrekken de groepsbegeleiders altijd vanuit wat er leeft in de groep
- 2) Natuurlijk leren wordt aangemoedigd = vertrekken vanuit de situaties die de deelnemers zelf meemaken en de woordenschat in het Nederlands aanreiken om zelf gepast met deze situaties te kunnen omgaan
- 3) Altijd met twee groepsbegeleiders werken: dit laat toe om in subgroepen te werken per taalniveau en deelnemers met dezelfde moedertaal van elkaar te kunnen scheiden
- 4) Op het einde van de dag is het belangrijk dat je als begeleider het gevoel hebt dat je niet te veel gesproken hebt, dat vooral de mensen gesproken hebben
- 5) De deelnemers zelf aan het werk zetten, situaties laten ervaren via rollenspelen: telefoneren, iets vragen aan de balie, naar het loket stappen
- 6) Werken met heel veel fotomateriaal en minder met pictogrammen is belangrijk. De interpretatie van pictogrammen is zeer individueel en subjectief en soms geven mensen een heel andere betekenis aan de pictogrammen dan waarvoor ze staan. De groepsbegeleiders werken daarom met herkenbare foto's en ze zorgen ervoor dat de foto's cultuursensitief zijn en niet alleen de dominante groep uit de samenleving weergeeft.

👉 Tip: maak een doos met allemaal herkenbare foto's om op elk moment te gebruiken!

OPZET MODULE:

- ★ Aantal begeleiders: 2 VTE voor een groep van max. 15 personen/12 personen is ideale grootte
- ★ Duurtijd: 1 dag per week van 9u tot 16u
- ★ Frequentie: Heel het jaar door, behalve tijdens de korte schoolvakanties
- ★ Locatie: OCMW Gent, gebouw dienst activering en werk (MAACT)
- ★ Materiaal: goedkoop bureaumateriaal: papier, balpennen – de nadruk ligt op het spreken

Iedereen kan op eender welk moment in- of uitstappen in de module. De deelnemers kunnen maximum 1,5 jaar de module volgen De meeste deelnemers blijven wel minimum 3 maanden.

KOSTEN:

- ★ Kostprijs materiaal:
 - 👉 Normale werkmaterialen (bureau, laptop) + papier en balpennen
 - 👉 Elke middag wordt er een **eetmoment** voorzien. De groep eet dan samen een broodje en krijgt hierbij ook soep, dit wordt betaald door het OCMW.

- ☞ Er is een **kookactiviteit** waarvoor 80 euro nodig is voor de hele groep. Met deze 80 euro gaat de groep eten kopen in de lokale winkels. Daarna wordt er samen gekookt in de keukens van het OCMW Gent (speciale keukens voor de beroepsopleidingen van het OCMW Gent)
- ☞ **Uitstappen:** De deelnemers leren de UitPas van de Stad Gent kennen – de groep doet alleen dingen die de mensen alleen of met hun gezin zouden kunnen doen (nooit activiteiten die ze zich niet zouden kunnen veroorloven)
- ★ Soort financiering: *eigen middelen – subsidie - **beide** (Welke bron en welke voorwaarden werden opgelegd?)*

Voor deze module krijgt het OCMW van Gent een subsidie vanuit het Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie van de Europese Unie. Deze subsidie dekt 75% van de personeelskosten. De POD Maatschappelijk Integratie subsidieert daarbovenop 15% van de personeelskosten, de overige 10% personeelskosten worden betaald door het OCMW Gent. De kosten voor de werkmaterialen worden volledig door het OCMW betaald.

SITUERING MODULE: *Van welk groter geheel maakt de activiteit deel uit? Waar is het een onderdeel van? (bv. onderdeel van een module)*

De module Maatschappelijke Integratie maakt deel uit van een bredere dienstverlening voor nieuwkomers aangeboden door het OCMW van Gent. Deze dienstverlening is deels opgenomen in het [AMIF-project Interactief](#).

OORSPRONG INSPIRATIE: *terrein – wetenschap - **allebei***

De module Maatschappelijke Integratie is deels gebaseerd op de ervaringen die destijds zijn opgedaan via een ander Europees Project met de OCMW-steuntrekkers uit Oost-Europa. Het ervaringsgericht en contextueel leren was voor deze groep ook heel belangrijk voor hun integratieproces en is kenmerkend voor laagtaalvaardigen/analfabeten/traaglerenden.

De principes van het ervaringsgericht en contextueel leren komen uit het werk van de professor sociolinguïstiek [Piet Van Avermaet](#).

VISIE ACHTER MODULE: *Op welke uitgangspunten is de activiteit gebaseerd? Hoe kijk je naar de doelgroep of de activiteit? Wat is er belangrijk voor het OCMW bij de uitvoering van de activiteit?*

De mensen die de module Maatschappelijke Integratie volgen staan jammer genoeg weinig in contact met andere mensen, maar op het einde van hun traject Maatschappelijke Integratie zijn de meesten wel opengebloeid en zijn ze uiteindelijk heel **dankbaar voor het groepswerk**. In de ontmoeting met anderen ontdekken ze dat andere mensen met dezelfde problemen zitten als zij (bv. schulden) en samen kunnen ze oplossingen vinden.

De visie achter de module Maatschappelijke Integratie is daarom dat **spontane gesprekken** belangrijk zijn. De hele module wordt uitgewerkt op basis van wat er uit de groep komt. De boodschap voor de deelnemers is duidelijk, de groepsbegeleiders willen hen helpen maar om dat te doen moeten ze hun problemen onder woorden kunnen brengen. De deelnemers kunnen zo “eens babbelen”, het leidt hen even af van hun harde dagelijkse realiteit.

Die **problemen zijn vaak net herkenbaar** voor de andere groepsdeelnemers, waardoor er snel een hechte groep ontstaat. De deelnemers delen een gelijkaardige achtergrond, krijgen steun van het

Naar een geïntegreerd migratiebeleid,
dankzij het AMIF
Vers une politique de migration plus intégrée,
grâce au FAMI

POD | Maatschappelijke Integratie
SPP | Intégration Sociale

OCMW, ondervinden allemaal dagelijkse problemen... Door de spontane babbels heerst er een vertrouwelijke en open sfeer. Ze hebben ook het gevoel dat ze soms voor het eerst aanvaard worden in een groep. Ook nieuwelingen worden hartelijk onthaald.

KRITISCHE SUCCESFACTOREN: *Wat moet er zeker aanwezig zijn voor een goede uitvoering? Aan welke eisen moet de activiteit zeker voldoen?*

- ★ Groepswerking met twee begeleiders: Als je met twee de groepswerking geeft, kunnen mensen altijd bij één van de twee begeleiders terecht. Als de ene begeleider spreekt, kan de andere begeleider aandacht besteden aan mensen die meer ondersteuning nodig hebben. Die mensen kunnen per thema en per sessie variëren. Iedereen heeft soms extra steun nodig.
- ★ Creatief zijn is belangrijk! Je moet flexibel werken en als de groep iets naar voren brengt, moet je daar meteen mee aan de slag. De module is niet gebonden aan een leerplan, dit geeft dus ruimte voor veel creativiteit!
- ★ Het groepsgevoel moet er zijn. Mensen moeten hun kommer en kwel kunnen delen. Het is soms ook inspirerend om te horen welk traject anderen al hebben afgelegd. Zij kunnen fungeren als 'voorbeeldfiguren'.
- ★ De module moet de ruimte bieden en de kans geven om als persoon gehoord te worden en dat bevordert het zelfvertrouwen.
- ★ Het komt er op neer dat de begeleiders zich interactief opstellen, gebruik maken van coöperatieve methodieken en vooral probleemoplossend werken. Dit draagt bij tot de motivatie van de deelnemers en verhoogt de participatie aan de les.

EVALUATIE DEELNEMERS: *Hoe worden de deelnemers geëvalueerd?*

- ★ Halfjaarlijkse evaluatie besproken met de twee begeleiders en de deelnemer (zie hierboven):
 - Talige competenties (aangeven wanneer je iets niet begrijpt)
 - Werkattitudes (bv. op tijd komen)
- ★ Bij verandering van groep: ook evaluatie, deze geldt als nulmeting voor de collega's van andere dienstverleningen of begeleidingen

Het belangrijkste bij de evaluatie is het **bewustzijn bij de deelnemer zelf dat hij/zij gegroeid is**. Dit wordt aangetoond via voorbeelden uit de omgang in de groep en ervaringen van anderen. Het groeipotentieel van elke deelnemer wordt benadrukt.

EVALUATIE MODULE: *Hoe wordt de activiteit zelf geëvalueerd? Geven de deelnemers feedback?*

De mensen geven **via spontane groeps gesprekken feedback**. Vaak zeggen de deelnemers dat ze het gevoel hebben dat ze niets leren omdat er geen schriftjes zijn, invulboeken of luisteroefeningen. Dat is natuurlijk de kern van het ervaringsgericht en contextueel leren, **het impliciet leren** wordt net aangemoedigd.

Sommige deelnemers kregen het etiket "uitgeleerd" maar via het impliciet leren onderhouden zij op een heel spontane en interactieve manier hun taalvaardigheden. Beetje bij beetje worden hun luistervaardigheden en het begrip van de taal versterkt dankzij de vele oefenkansen om hun Nederlands op een aangename manier te gebruiken.

SAMENWERKINGEN:

- ★ Partner 1: *CAW Centrum voor Algemeen Welzijnswerk – 5 sessies van 2u: ‘budgetteren kan je leren’ – 2 keer per jaar of op vraag*
- ★ Partner 2: *In-Gent – Vorming rond migratie / vakbond / communicatie op de werkvloer /media – 5 sessies van 2u – 1 keer per jaar of op vraag*
- ★ Partner 3: *Wijkgezondheidscentrum De Kaai – gezondheidspreventie – kookworkshop met diëtist(e) of spel ‘gezond en wel’ – 1 keer per jaar of op vraag*

Naar een geïntegreerd migratiebeleid,
dankzij het AMIF
Vers une politique de migration plus intégrée,
grâce au FAMI

